

Spodbudni ukrepi

V TOZD tovarna posode si zelo prizadevajo, da bi končali letošnje poslovno leto z uspehom

Na zadnji seji družbenopolitičnega aktiva in koordinacijskega odbora so obravnavali pregled poslovanja TOZD v zadnjih osmih mesecih in se dogovorili, kako bodo izvajali sprejeti program proizvodnje do konca tekočega leta. Pogovorili so se še o drugih zadevah, ki so za ta TOZD posebno značilne in jih je treba s konkretnimi ukrepi naravnati tako, da bo poslovni rezultat ob koncu leta čimbolj ugoden.

Obširno poročilo o gospodarskem stanju v TOZD tovarna posode je podal na seji direktor TOZD Ivan Pristovšek. Iz njegovega poročila je moč razbrati, da gospodarski plan za prvo polletje ni bil dosežen tako kot je bilo planirano. Dosežen je bil le 94-odstotno, temu primeren pa je bil v tem času in tudi še sedaj dohodek, kar se predvsem odraža v manjših sredstvih na skladih.

Operativna mesečna plana za julij in avgust sta bila nekoliko nižje planirana zaradi koriščenja rednih letnih dopustov. V teh dveh mesecih je bil plan dosežen 104-odstotno.

Za tekoči mesec predvidevajo, da bodo izdelali toliko kot v avgustu, žal pa je tako izpolnjen gospodarski plan kar precej nižje, kot je bilo predvideno.

Za slabo realizacijo plana je vzrok remont dveh stiskalnic in

lužilnega stroja. Občutno se pozna izpad planiranih kopalnih kadi, katerim je dobavitelj iz Slavonskega Broda povišal dogovorjeno ceno za 20 %. To povišanje cen surovim kopalnim kadem je po naših kalkulacijah odvzelo čisti dohodek in je omogočeno poslovanje le na meji rentabilnosti. Trenutno se pa izplača toliko, ker naši stroški vzdrževanja, kurjenje ter amortizacije peči in naprav, istočasno pa prodaja, odpravi odjemalce kopalnih kadi.

Iz primerjav in analiz se je izračunala groba napoved, ki predvideva v mesecu oktobru, novembru in decembru poleg rednih proizvodov naše TOZD še kopalne kadi in splahovalnike dnevno 265 starih milijonov, kar je glede na prvo polletje za 2 % večja realizacija proizvodnje.

Zaloge ostanejo neizpremenjene tudi ob koncu leta 1979.

Predvideva se celotni prihodek 57,5 starih milijard ali 96 % letnega plana.

Na seji so sklenili, da bo koordinacijski odbor izdelal načrt za doseganje proizvodnega plana do konca tekočega leta, poleg tega pa predlagajo delavskemu svetu TOZD naj sklene, da bi v mesecih oktobru in novembru bila ena prosta sobota delovna.

Nova obetajoča pot

Nova razvojna usmeritev TOZD tovarne kontejnerjev

V TOZD tovarna kontejnerjev so domači strokovni delavci ob sodelovanju s strokovnjaki Razvojnega centra v Celju izdelali stvaren in zanimiv program razvoja te TOZD, ki se je v preteklih letih borila z velikimi težavami.

Program zajema zelo smotno organizacijo delovnih enot in okvirno opredelitev nalog teh enot. Nadalje je podrobno obdelana makro in mikro organizacija, kadrovska zasedba in drugo, kar je potrebno za uspešno izvajanje takega programa.

Uvodoma lahko povemo, da so dosedanje razmere v TOZD tovarna kontejnerjev potrdile stari rek, ki se glasi: »Najdražji je razvoj, ki ga ni.« Ta rek najdemo tudi v uvodni besedi programa razvoja.

Do letošnjega leta je TOZD Emokontejner brez posebne razvojne grupe, ki bi skrbela in delovala na lastnih razvojnih programih dovolj celovito, upoštevajoč vsa možna izhodišča od potreb trga do proizvodnje.

Po ugotovitvi da plywood kontejner, za katere je bila dograjena tovarna, tržno ni zanimiv, se je pokazala potreba po organiziranem razvoju, ki bi naj poiskal nove programske in proizvodne usmeritve. Razvojne naloge so bile prepuščene posameznikom-entuziastom v konstrukciji, tehnologiji in proizvodnji, ki so poleg svojih operativnih nalog delali tudi na razvoju, to pa se je na uspešnosti TOZD tudi poznalo. Veliko je bilo pravzaprav narejenega, preizkušenega, vendar razvojna veriga ni bila nikoli zaključena.

Mnogo razvojnega dela je bilo vložena. Veliko je bilo narejenega na spremembah, osvajanje kontejnerja za tujega naročnika, ki je s svojimi željami in zahtevami po spremembah avtomatsko diktiral razvoj v TOZD Emokontejner, s tem pa so bile zavrte lastne razvojne naloge TOZD.

Zaradi razdrobljenosti, necelovitosti, večnega pomanjkanja časa za razvojno delo, je prihajalo do nesporazumov, nezaželenih zastojev, slabe organiziranosti ter izredno velike požrtvovalnosti in naporov posameznih ljudi. Ta način dela je terjal velik finančni in poslovni rizik.

Posebno poglavje problemov na delu razvoja je predstavljalo pomanjkanje kadrov. Delo ni bilo realizirano v tolikšni meri kot se od razvoja sicer pričakuje. Pri iskanju novih usmeritev in realizaciji le-teh je TOZD Emokontejner povabil k sodelovanju in soodgovornosti pri delu Razvojni center Celje, ki lahko s svojim potencialom le delno pokrije vrzel v razvojnih usmeritvah.

S tem aktom bo delo razvoja načrtovano, obenem pa nakazana potreba povezanosti z razvojem na nivoju DO EMO ter drugimi organizacijami združenega dela in institucijami. Od razvoja DO EMO TOZD Emokontejner pričakuje koordinacijo na nivoju DO ter med TOZD celotne DO EMO. Pri razvoju TOZD Emokontejner računa na pomoč razvoja DO, ki bo koordiniral, usmerjal pri razvojnih usmeritvah posameznih TOZD, obenem pa razpolagal s primernimi kadri, ki bodo s svojim znanjem priskočili na pomoč takrat, ko razvoj nalog.

Za nadaljnje delovanje razvoja v TOZD Emokontejner se bodo pristojni vodstveni in samoupravni organi morali na podlagi tega dokumenta odločiti, na katerih razvojnih usmeritvah naj TOZD kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno deluje.

Iz pregleda pomanjkanja kadrov po razvojnih usmeritvah je razvidno, kljub sodelovanju delavcev RC, da bo potrebno razvojne usmeritve selekcionirati, nekatere pa opustiti. Smiselno bi bilo protežirati tiste usmeritve, ki so tržno, uporabno in ekonomsko interesantne, ekonomske nezanimive usmeritve pa opustiti.

Te odločitve pa morajo samoupravni organi in vodstvo TOZD in DO EMO na primeren način sprejeti in na teh odločitvah tudi vztrajati, sicer ni nobene garancije, da bo razvoj v prihodnje dobro deloval, njegovo delo pa ekonomično.

Da bi delo potekalo celovito, delano in da bi lahko vključevali vse zainteresirane funkcije poslovnega procesa, je delovna zasnova organizacije dela v razvoju zasnovana na principu projektnega pristopa in teamskega dela. Ta način v vsakdanji praksi ni nov, čeprav se ga ne poslužujemo, v razvoju ga načrtujemo in računamo na primerne rezultate.

Kot vedno, so se naši gasilci v uspeli vaji NNNP dobro počutili, saj so vajo končali z uspehom, skupno z drugimi enotami civilne zaštite. Na 3., 4. in 5. strani objavljamo potek vaje NNNP v besedi in sliki

Prizadevnost sindikatov

Naloge koordinacijskih odborov pri ocenitvi učinkovitosti gospodarjenja v devetih mesecih letošnjega leta

Tako kot so si celjski sindikati prizadevali, da bi akcija »Zaključni računi 1978« čimbolj uspela, si tudi zdaj prizadevajo, da bi gospodarjenje po TOZD v preteklih mesecih ali kot temu pravimo devetmesečnem poslovanju kar najširše obravnavali delavci in sprejeli odgovarjajoče sklepe.

Aktivnost pri obravnavanju devetmesečnih poslovnih rezultatov mora biti zato vsaj tolikšna, kot je bila dosežena ob akciji »Zaključni računi 1978«. Poročila poslovnih organov in strokovnih služb o uspešnosti gospodarjenja morajo biti obravnavana sočasno z obravnavo periodičnih obračunov. Dosežene rezultate poslovanja v posamezni temeljni organizaciji je potrebno primerjati z doseženimi rezultati drugih temeljnih organizacij.

Pri obravnavi je potrebno zagotoviti, da bo podana celovita ocena položaja temeljne organizacije združenega dela v družbeni reprodukciji, kako se uresničujejo cilji srednjeročnega in letnega plana in oceni poslovanje do konca leta ter v tem ustvarijo osnove načrtovanja za naslednje leto in nov srednjeročni plan. Delavci naj bi na zborih obravnavali že prve ocene razvoja in poslovanja za leto 1980.

Bo plan izpolnjen?

V TOZD tovarna kotlov si prizadevajo izpolniti letni plan

O razmerah, v katerih delajo delavci v TOZD tovarna kotlov, smo že večkrat pisali. V glavnem so pri njih slabi delovni pogoji, toda kljub temu so zelo prizadevni in poskušajo vse kar je le mogoče, da izpolnjujejo planske naloge.

S planom za leto 1979 smo se obvezali proizvesti 579 kom. SV-N kotlov. Zaradi težav pri zaposlovanju novih delavcev v proizvodnjo, nismo uspeli v devetih mesecih doseči planirane proizvodnje.

Ker smo z oktobrom prestopili v zadnje trimesečje, je prodajna služba ponovno preverila najnujnejša naročila, ki jih moramo do konca leta izpolniti. Tu so predvsem kotli za vrtee, šole, stanovanja in ostala naročila, ki so vezana na penale. To pa pomeni, da moramo do konca leta proizvesti še 198 kom. kotlov ali povprečno 66 na mesec. Za to proizvodnjo nam manjka 6314 delovnih ur.

Glede na to, da bi neizpolnitev gornjih obvez povzročila zelo resne težave v našem TOZD in v DO EMO, je TOZD 26. 9. 1979 na osnovi predloženih ukrepov, ki jih je predhodno obravnaval politični aktiv TOZD, sprejel naslednje ukrepe:

Zaradi tega moramo v razpravah o poslovnih rezultatih, doseženih v devetih mesecih 1979, posvetiti pozornost predvsem:

— razmeram pri ustvarjanju celotnega prihodka in njegovi delitvi,

— uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela in s tem zagotoviti zavzeto in dosledno uresničevanje »Stališč o pridobivanju in razporejanju dohodka in uveljavljanja delitve po delu«, ki so bila sprejeta v sindikatih v začetku leta (glej brošuro: Delitve po delu),

— zagotoviti, da bo rast osebnih dohodkov skladna z rastjo produktivnosti dela in dohodka,

— doslednejšemu gibanju vseh oblik porabe (osebne, skupne in splošne) v okviru ustvarjenega dohodka. Posebej je potrebno analizirati obveznosti, ki bremenijo dohodek in to obresti za kredite, zavarovalne premije, kazni, delovna skupnost idr.),

— sredstvom za skupno porabo, katerih rast mora biti v celoti odvisna od rasti dohodka,

— odločnemu uveljavljanju načela produktivnega zaposlovanja. Posebej kritično se je potrebno opredeliti do zaposlovanja v ad-

ministrativno-strokovnih, pomožnih in drugih neproduktivnih delih,

— večjemu vključevanju v mednarodno menjavo, zlasti povečanju izvoza blaga in storitev,

— tekoči finančni likvidnosti in problematiki zagotavljanja poslovanja z vidika obratnih sredstev ter predlagati ustrezne ukrepe,

— takšni finančni likvidnosti, da bodo zagotovljena sredstva za redno izplačilo osebnih dohodkov,

— vplivu zaostrene politike cen na položaj in nadaljnje poslovanje temeljne organizacije ter podvzeti ustrezne ukrepe, ki bodo usmerjeni predvsem v iskanje notranjih rezerv.

Večja varnost

INDUSTRIJSKA LASTNINA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Postalo nam je jasno, da se na predek podjetja brez razvijanja lastne tehniško-tehnološke baze, oziroma brez razvijanja in podpore raziskovalnega dela, ne more zamisliti.

Obstaja pa nevarnost, da se v vsesplošni želji za napredkom inovatorstva zanemarijo ostale komponente industrijske lastnine, ki so prav tako važne. Potrebno je, da se samoupravno regulira vprašanje odnosov pri inovacijah predlaganih v podjetju, zaščita le-teh od nelojalne konkurence, tako v notranjem poslovanju, kot v poslovanju z drugimi organizacijami. Tu se pojavlja še vprašanje uporabe naziva podjetja, koriščenje žigov, poslovne tajnosti in drugo.

Prodreti mora prepričanje, da so vprašanja, ki spadajo v pristojnost industrijske lastnine prvenstvenega pomena za vse nas, in da so nerazdružljivi del njihovega obstanka in ekonomskega napredka.

Zakon o osnovah družbene samozaščite ne navaja podrobno področje dela samoupravne delavske kontrole; to nazadnje tudi ni potrebno. Samoupravna delavska kontrola je usmerjena na neposredno zaščito družbene lastnine in interesov delavcev, zato ima široko območje dela — npr.: nelojalna konkurenca, varovanje službenih, poslovnih in drugih tajnosti, gibanje tujih obiskovalcev podjetja itd.

Ker so patenti, licence, razni žigi in drugo, osnovna sredstva OZD, bi za njih v principu tudi postopek organov kontrole moral biti enak kot v primerih zaščite druge lastnine OZD (zgradbe, strojev, instalacij, izdelkov itd.).

ZAKAJ bi se bolj pazilo na to, da se iz tovarne ne odnese predmet, katerega vrednost ne presega 10 din, kot odnašanje dokumentov, risb in podatkov o novih idejah, tehniških izboljšavah, know-howa ali poslovne tajnosti.

Res, da se teoretično pazi enako na to, vendar, zakaj se potem

V organizacijah združenega dela, kjer boste v razpravi ugotovili, da niso doseženi planirani cilji in naloge oz. poslovni rezultati ali pa ugotavljate celo izgubo, morate v poročilu zajeti tudi predlog za odpravo motenj. V teh organizacijah ugotovite tudi odgovornost poslovnih organov, delavcev s posebnimi pooblastili in samoupravnih organov za takšno stanje. (Skupščini občine smo že predlagali, da skupaj z gospodarsko zbornico pripravi najkasneje do 12. novembra poročilo s kritično oceno poslovanja in gospodarjenja vseh tistih organizacij združenega dela, ki poslujejo na meji rentabilnosti ali z izgubo).

Ocenā gospodarjenja v devetih mesecih 1979 nam torej mora dati realno sliko, koliko smo bili uspešni in realni v planiranju.

pojavljajo enake ideje v drugih podjetjih prej realizirane (več primerov v zadnjih letih).

Precejšnja svoboda je tudi pri obiskovanju podjetja.

Pripravljeni smo na široko odpirati vrata raznim »obiskovalcem«. Za takega »obiskovalca«, (če je strokovnjak na določeno področje) zadostuje že pogled, in že lahko romajo določene tehniške rešitve drugam.

ZAKAJ v svetu tako pazijo na tajnosti v zvezi izdelave novih modelov, pri nas pa ne?

V območju industrijske lastnine bi torej samoupravna delavska kontrola lahko bila pozorna na naslednje probleme:

1. Ali se v praksi sprovajajo splošni akti v zvezi s stimuliranjem inovatorjev.

2. Nadzorovati patentno dokumentacijo, kje in kdo jo pazi, se patentne prijave pravočasno pošljejo na pristojni urad, opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti.

3. Redno kontrolirati gibanje inovacij (prijave, strokovne ocene, realizacije).

4. Kdo in kako skrbi za zaščito izumov v tujini (če taki primeri obstajajo ali bodo obstajali).

5. Kontrolirati, če se pazi na tajnost izumov, nastalih v OZD EMO, do prijave zveznemu zavodu za patente.

6. Vprašanje kvalifikacije inovacij (možnost prekalifikacije — tehnična izboljšava v izumu).

7. Na tem področju se srečujemo s pojmi proizvodne in poslovne tajnosti.

Proizvodna tajnost je javnosti nepoznano tehniško pravilo, uporabljeno v proizvodnji, o smatranju proizvodni tajnosti pa mora odločiti sama OZD ali TOZD. Proizvodna tajnost so lahko tudi koristni predlogi in tehnične izboljšave, vsaj do njihove zaščite.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Akcija NNNP v sliki in besedi

Z VAJO SMO PREIZKUSILI SVOJO PRIPRAVLJENOST V AKCIJI NNNP 1979

Na akcijo NNNP s področja ljudskega odpora in družbene samozastite v EMO smo se pripravljali že celo leto. V vseh središčih so nosilci obrambnih priprav namenili posebno pozornost izdelavi in ažuriranju obrambnih načrtov, načrtov civilne zaščite in narodne zaščite. S pripravami in izvedbo vaje smo lahko vsi zadovoljni. V tej vaji smo dosegli visoko stopnjo pripravljenosti delovnih ljudi v sodelovanju in u-

deležbi, saj ni bilo nikogar, ki bi sodelovanje odklonil.

V vaji je sodelovalo 180 pripadnikov civilne zaščite, 150 pripadnikov narodne zaščite ter vse družbenopolitične organizacije v EMO.

Namen vaje je bil dosežen v celoti. Ugotovili smo določene pomanjkljivosti, kar je bil tudi naš glavni cilj. Pred nami pa je naloga, da te pomanjkljivosti v prihodnosti odpravimo.

Ob 7. uri sestanek štaba civilne zaščite. Opredeletitev nalog ter aktiviran kurirski sistem.

Ob 10. uri je bila na znak zvonca izvršena evakuacija ljudi v zaklonišča. Potekala je mirno, brez panike, za kar je skrbela enota za vzdrževanje reda.

Doseganje planskih obveznosti je velika krepitev naše obrambne moči

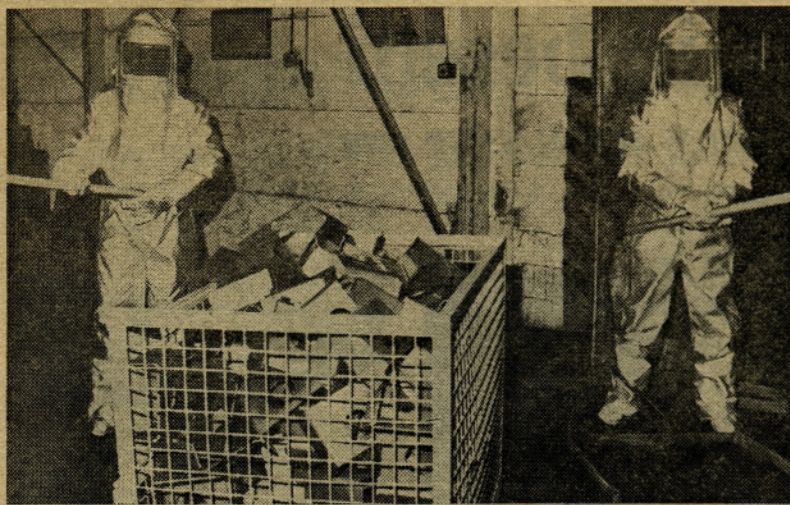
Slika na levi strani prikazuje enote prve medicinske pomoči, ko rešuje ranjene izpod ruševin. Slika na desni strani pa prikazuje gasilske enote na dvorišču TOZD odpreskov in avtokoles pri gašenju požara.

Na dvorišču za tovarno odpreskov in avtokoles je bilo predvideno ogroženo področje. Gasilska enota je bila v najkrajšem možnem času na kraju požara.

Svojo usposobljenost so gasilci ponovno dokazali z uspešno izvedeno vajo. Naši gasilci imajo redne vaje, ki se vrše po planu za vse leto. Zato so vse njihove intervencije tudi v primeru resne nevarnosti redno uspešne.

Ne samo usposobljenost, tudi opremljenost naše gasilske enote je na visoki ravni.

Izpod ruševin enota prve medicinske pomoči rešuje ranjene. Ta enota je dobro usposobljena, za kar so zaslužni vsi njeni člani in članice, ki opravljajo svojo dolžnost z globoko zavestjo odgovornosti in humanosti.

Tehnično-reševalna enota izvršuje predpriprave za rušenje silosa, ki je ogrožal okolico. Člani te enote nimajo lahke naloge, vendar so dokazali na vaji, da so dobro pripravljeni.

Milan Šorn, načelnik štaba civilne zaštite pri vodenju akcije. Štab je vodil akcijo uspešno po določenem načrtu.

Odstranjevanje ruševin tehnično-reševalne enote. Odstranjevanje ruševin zahteva veliko izvežbanost enote, kajti v resničnem primeru gre za nešteto situacij, ki jih je treba rešiti.

Vajo so si ogledali in ocenili stanje naše pripravljenosti tudi predsednik občinske skupščine tov. Jože Marolt, Tov. Viki Krajnc in tov. Franc Knaflc.

Večja varnost

(Nadaljevanje z 2. strani)

8. Zelo blizu proizvodnji je tudi poslovna tajnost, pod katero razumemo neobjavljena dejstva v zvezi s poslovanjem podjetja, katera so poznana samo pooblaščenim osebam (problemi v knjigo-

vodstvu, nabavi, pri klientih, poslovnih partnerjih, bilance, kalkulacijah.

Sigurno se lahko uvrščajo sem tudi priprave nove tehnologije, nakup licence.

9. Pri nakupu licence je ogromno možnosti škodljivih posledic, zato se tu pojavljajo številni fak-

torji, ki jih je potrebno kontrolirati. Tu pride v poštev tudi vprašanje plasmana lastnih inovacij drugim organizacijam.

Z navedenimi dejstvi niso zajeta vsa vprašanja s področja industrijske lastnine, ki se pojavljajo v praksi. Nakazano je samo to, da neposredni proizvajalci

preko samoupravne delavske kontrole končno sprejmejo tudi vprašanje industrijske lastnine za svoj problem, na ta način pa pripomorejo k hitrejšemu reševanju aktualnih vprašanj in da se omogoči stimuliranje inovatorstva ter večje koriščenje tehniških rešitev in inovacij.

Z. A.

Predstavniki občine v razgovoru z vodstvom obrambnih priprav EMO. Tov. Marolt: »Prijetno sem presenečen. Veseli me, da ste tudi na tem področju uspeli.«

Zbor enot po končani vaji v jedilnici. Na sliki enota za vzdrževanje reda in tehnično reševalna enota.

Predstavniki občinskega štaba CZ pri razgovoru z našim štabom.

V gasilski enoti je vod tovarišic. Ženske predstavnice so na občinskem prvenstvu v Vojniku letos zasedle 1. mesto.

Enota za radio-biološko kemično zaščito pred odhodom na teren.

Vodje enot civilne zaščite poročajo o udeležbi pripadnikov na vaji tov. Jožici Kovačič — predsednica koordinacijskega odbora za ljudski odpor in družbeno samozaščito DO EMO.

Enota za vzdrževanje reda pri razdeljevanju nalog.

KLJUB VISOKEMU PORASTU REALNI OD NIŽJI

V celjski občini so v I. polletju 1979 v primerjavi z lanskim enakim obdobjem osebni dohodki v gospodarskih dejavnostih porasli za 21 %, tako da znaša povprečni mesečni neto OD na delavca 6.497 din. V družbenih dejavnostih je povprečni OD višji, in sicer 7.621 din, rast pa je dosegla stopnjo 24 %. Skupno je povprečni OD porastel za 22 % in znaša 6.553 din.

V globalu so se osebni dohodki povečali v skladu z družbenoekonomsko produktivnostjo, saj je dohodek na delavca porastel za 31 %. Upoštevajoč gibanje cen na drobno oz. življenjskih stroškov pa ocenjujemo, da so se v tem obdobju realni OD znižali za 3—4 %.

ŠPORT IN REKREACIJA

Tudi pod vodo nas ne sme nič presenetiti!

V čast 85-letnice EMO in okviru akcije Nič nas ne sme presenetiti je bilo izvedeno 4. štajersko prvenstvo v podvodnem ribolovu za leto 1979.

Septembra (od 14. do 16.) se je na otoku Cresu končalo klubsko in štajersko tekmovanje za priznanje najboljšega podvodnega ribolovca v klubu in na Štajerskem za leto 1979. Tekmovalne dispozicije so bile tako prirejene, da se je prvenstvo hkrati odvijalo kot — že tradicionalno — klubsko tekmovanje Celjskega društva, najboljši posamezni rezultati pa so šteli kot ekipni rezultat za osvojitve pokala Štajerske.

je z bojami omejil globino možnega potopa na maksimalno 12 m, kar je pa bilo mogoče izvesti le ob južni obali otoka Cresa. Vseeno pa so nekateri dosegli kar dobre rezultate, deset najboljših se je uvrstilo takole:

1. Anton Krebs, KPD Celje, 4070 točk, 2. Drago Klepac, KPD Celje, 2500 točk, 3. Bogdan Mirnik, KPD Celje, 1515 točk, 4. Emil Gregorčič, KPD Celje, 1240 točk, 5. Andrej Kreča, DPD Trbovlje, 725 točk, 6. Raspočnik Jandi, 716

Letošnje prvenstvo je organizator poudarjeno vključil ob 85. obletnici EMO tudi akcijo: Nič nas ne sme presenetiti. V ta namen je bivanje na Cresu podaljšal za 1 dan, prepeljal na morje vso opremo za avtonomno potapljanje, na akcijo pa pozval tudi svoje člane,

ki se običajno ne udeležujejo tekmovanj v podvodnem ribolovu, ki pa so skupno s tekmovalci opravili 32 stažnih potopov, ki so nujni za ohranjanje potapljaške kondicije.

Emil Špec

Program SLG-Celje za sezono 1979-80

Slovensko ljudsko gledališče Celje je za sezono 1979/80 pripravilo zelo pester program. Ob 30-letnici profesionalnega delovanja celjskega gledališča in 130-letnici prve gledališke predstave v Celju, so svoj gledališki program popestrili z gostovanji in medsebojnimi izmenjavami najboljših predstav z drugimi slovenskimi gledališči kot so: Ljubljanska drama, Primorsko dramsko gledališče iz Trsta, Mariborska drama in Zagrebška komedija.

S tako pestrim programom želi SLG Celje pridobiti še več ljubiteljev gledališča.

S takimi vstopnicami je SLG Celje šlo korak naprej, ker v današnjem dinamičnem življenjskem tempu se človek skoraj ne more vezati na čas za vse leto vnaprej, zato so s temi vstopnicami pridobili večje število novih ljubiteljev gledališča.

Rafko Gregorc

Naši člani kluba LT EMO za podvodni ribolov skupno z ostalimi tekmovalci, ki so se udeležili tekmovanja v okviru akcije NNNP

V organizaciji prvenstva so sodelovale dve barki za prevoz tekmovalcev in komisij, trije motorni čolni za zaščito tekmovalcev, eden hitri glisar za povezavo in morebitno zdravniško pomoč, tri boje, trije fotoreporterji (od vsakega kluba po eden), bolničar in ekonom.

Svoje najboljše tekmovalce — skupno 23, so v borbo za pokal poslala vsa tri štajerska društva: DPD iz Trbovelj, DPD Kovinar iz Maribora in KPD LT EMO iz Celja.

Tekmovalci so se vneto borili in prebrskali v štiri urah trajajočem neprekinjenem lovu kot so kasneje pripovedovali, skoraj vsako luknjo precej obsežnega tekmovalnega območja, da bi po končanem lovu pred strogo tekmovalno komisijo prinesli čimveč rib. Kljub temu pa so bili rezultati letošnjega prvenstva po številu zbranih točk precej slabši od rezultatov s prejšnjih tekmovanj. Deloma zaradi močnega vetra, ki je ves čas burkal morje s skoraj štirimi bofori, deloma pa upravičena skrb organizatorja KPD iz Celja za varnost tekmovalcev, ki

točk, 7. Jelenkovič Miro, DPD Maribor, 580 točk, 8. Hernavs Janez, DPD Trbovlje, 501 točko, 9.—10. Piškur Matjaž, DPD Trbovlje, 500 točk in Adi Kranjc, KPD Celje, 500 točk.

Ekipni pokal za 1. mesto Štajerske za leto 1979 je osvojila ekipa iz Celja, 2. je bila ekipa iz Trbovelj in 3. ekipa iz Maribora.

Na tekmovanjih v podvodnem ribolovu se dostikrat dogaja, da posebno dober lovec ujame trofejno ribo, ki pa po običajnih tekmovalnih pogojih ne prinese veliko točk, zaradi tega se podeli še pokal za najtežjo ribo, ki ga večina ceni bolj kot pokal za 1. mesto. Letos je bil tudi na štajerskem prvenstvu prvič podeljen tak pokal, ki ga je osvojil predsednik celjskega kluba Anton Krebs z 2,41 kg težkim primerkom.

Po svečani podelitvi pokalov, v soboto, 15. 9. zvečer je sledila zakuska iz ulovljenih rib, katere se je udeležilo tudi nekaj povabljenih članov in funkcionarjev prijateljskega kluba Škarpina iz Nezezin na Lošinj.

PROGRAM:

1. Ivan Cankar: LEPA VIDA
Premiera 28. septembra 1979
2. A. T. Linhart: MISS JENNY LOVE in MATICEK SE ŽENI
Premiera bo v začetku novembra 1979
3. Pavle Lužan: RDEČI MLIN
Prva vpisnina na Slovenskem bo v januarju 1980
4. Shakespeare: LJUBEZNI TRUD ZAMAN
Premiera bo v februarju 1980
5. Borivoj Vudler: ODPRITE VRATA, OSKAR PRIHAJA
Premiera bo v aprilu 1980
6. Mladinska komedija — Janez Žmavc: PAVLIHA IN MALO CEZ LES

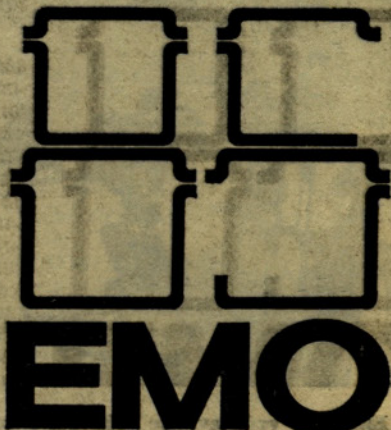
Predstava je namenjena za otroke ob letu otroka, ki ga letos proslavljamo.

Kljub temu, da prispeva naša OO sindikata 150 din za abonmajske vstopnice (objava je bila na oglasnih deskah), je bil odziv zelo skromen. Prijavljenih je bilo 10 abonmentov, in sicer: 4 za premierski, 2 za sobotni in 4 za torkov abonma. Večje zanimanje pa je bilo za odprto gledališko izkaznico, s katero si ljubitelji gledališča lahko ogledajo vsako predstavo ne glede na čas, pogoj je le ta, da se je treba pred predstavo zglasiti pri gledališki blagajni in plačati sedež v znesku 12 din. Vstopnica pa velja za dve osebi.

Več izobraževanja

Na zadnji seji je delavski svet DO EMO sprejel tudi sklep, po katerem bodo morali vodeči in vodilni kadri končati osemletko, če te še nimajo končane. Sicer pa je najbolje, če ta sklep napišemo. Takole se glasi: Na predlog kadrovske službe se vodstva TOZD zadolžijo, da usmerijo vse svoje vodeče in vodilne kadre, ki nimajo splošne izobrazbe (popolne osemletke) in še niso stari 45 let, da si to izobrazbo pridobijo v oddelkih za odrasle, preko oddelka za izobraževanje EMO.

Osebe, ki bodo dopolnilno izobraževanje odklonile, naj bi se jih odstranilo od dosedanjih vodnihih in vodečih del in nalog, o čemer odločajo delavski sveti TOZD.

60 let DPD Svoboda

Že 60 let so naši delavci in delavke vključeni v DPD »Svoboda« Celje.

V društvu DPD Svoboda Celje so bili vedno v veliki večini naši delavci in delavke. Letos praznuje to društvo 60 let delovanja in je prav, če napišemo nekaj besed o njegovi dejavnosti.

Ni naključje, da jubilej »SVOBODE« Celje sovpade z našim najpomembnejšim jubilejem — 60-letnico ustanovitve KPJ. Ko se je delavski razred po prvi svetovni vojni kot avantgarda boril za socialistično brezrazredno družbo, so se hkrati s formiranjem komunistične partije formirale tudi skupine in krožki, v katerih so delavci in napredna inteligenca s svojo vsebinsko, delovno in organizacijsko dejavnostjo krepili delavsko razredno zavest. Iz takih skupin se je razvilo in ustanovilo leta 1919 društvo »SVOBODA« v Celju. Bil je to pevski zbor in skupina fizkul-

turnikov. Društvo je s svojimi kulturnimi in fizikalnimi aktivnostmi povezovalo in poglobljalo vsebinsko usmeritev med delavci in intelektualci in povezovalo delovne ljudi po vsej Sloveniji.

V Celju, ki je bilo takrat nekako geografsko središče Slovenije, se je društvo »SVOBODA« Celje prav posebej krepilo in širilo svojo aktivnost, kar potrjuje že prvi zlet »SVOBOD« v Celju 6. avgusta 1922, čigar glavni organizator je bilo društvo »SVOBODA«. Izredna aktivnost društva je bila vseh 60 let, izvzemši okupacijo, pričujoče, pač z ozirom na okolnosti bolj ali manj izrazita. Tako celjska »SVOBODA« v svojem delovanju beleži vrsto pomembnih datumov, ki izpričujejo široko razvejnost in izredno aktivnost delovanja dru-

štva, kar le redkokatero društvo izkazuje.

Vso to razvejano dejavnost so društveni upravni odbori, ki so se zvrstili, usklajevali in vsebinsko usmerjali, ter tako z več ali manj uspešnosti vodili društvo kot celoto. Vse to pa je imelo obeležje vključevanja celotne društvene dejavnosti v vsesplošni družbeni interes naše socialistične samoupravne družbe z ljubiteljstvom dvigati kulturno raven našega delovnega človeka.

Društvo je tudi v času NOB prispevalo svoj velik delež pri uresničevanju našega osvobajanja izpod okupatorja, kar potrjujejo spomeničarji in nosilci priznanj NOB, člani našega društva. Za vse to gre zahvala vsem, ki so kakorkoli prispevali za razvoj in uspehe društva, gotovo pa velja posvetiti spomin vsem ti-

stim članom društva, ki so se razdajali za društvene ideale, v času narodnoosvobodilnega boja pa žrtvovali svoja življenja za te ideale. Slava jim!

Po osvoboditvi je družba v enaki meri podpirala in spodbujala k delovanju in razvijanju društvene dejavnosti, kot so pred drugo svetovno vojno kapitalisti in njihovi plačanci zatirali in onemogočali delovanje delavskega društva »SVOBODA«.

Zaradi vse širše in intenzivnejše aktivnosti društva ter zaradi boljšega obvladovanja te aktivnosti, se je pristopilo k izgradnji kulturnega doma, ki je z vsestransko družbeno pomočjo bil tudi zgrajen ter predan svojemu namenu 29. novembra 1959. Prav to pa tudi potrjuje še en jubilej: 20-letnico delovanja društva v svojem kulturnem domu.

EMO in delavsko gibanje

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Prvi dan obratovanja

Prvi delovni dan novega podjetja se je začel dne 8. oktobra 1894. Deset delavcev je delalo v majhnih lesenih baraki, po dveh mesecih pa se je njihovo število povečalo na štirinajst. Med temi je bilo nekaj preizkušenih nemških delavcev, ki jih je poslal stric svojemu nečaku v pomoč iz Knittenfelda. To so bili v glavnem predelavci. Spočetka so le emajlirali posodo, surovo posodo pa so dobivali iz Knittenfelda. Delavci so delali ob nizkih mezdah tudi po 12 ur dnevno včasih tudi več in so jim ta delovnik skrajšali na 10 ur dnevno šele v letu 1900.

Ze leto dni pozneje se je obrat razširil in je zaposloval 41 delavcev. Lastnik, ki je ostal samski, je poklical iz Nemčije v Celje svoja dva nečaka Augusta in Adolfa Westna, da ju je uvedel v poslovanje tovarne. Ker je hotel pospešiti razvoj tovarne, je ustanovil komanditno družbo z družabniki, ki so vanjo vložili svoj ustanovni kapital.

Nečloveško izkoriščanje slovenskih delavcev

S prvim dnem obratovanja tovarne se je začela tudi zgodovina nečloveškega izkoriščanja, kakršnega je zmožen le tuj in brezčuten kapitalist. Stari lastnik kakor tudi njegova naslednika so vedno ugotavljali, da je pridnost, sposobnost in poštenost delavcev v Sloveniji najboljša v celi Srednji Evropi. Te izkušnje so nemški kapitalisti dobili pri vseh drugih tovarnah, ki so takrat obstajale v raznih državah Srednje Evrope. Tako oceno je dal stari lastnik in njegova naslednika.

Slovenski delavci so lastniku, Westnu, s svojimi krvavimi žulji ustvarili v poznejšem času ogromno bogastvo. Stari Westen in njegova poznejša generacija pa so izkazali slovenskim delavcem za njihovo sposobnost, poštenost in pridnost kaj malo ali nič hvaležnosti. Kot bomo videli iz poznejših dogodkov, je bila vsa Westnova dinastija najokrutnejši in največji kapitalistični izkoriščevalec slovenskih delavcev.

To izkoriščanje se je začelo takrat, ko je prvi slovenski delavec stopil v provizorično urejeno leseno barako, ki jo je Westen postavil na mestu, kjer danes stoji tovarna. Iz te barake so zrasla pozneje velika tovarniška poslopja, pod katerimi se je širil in izpopolnjeval tehnični proces proizvodnje.

Stari lastnik je kot že rečeno kmalu spoznal, da je njegov račun pravljen.

Tovarna je prejela vedno več naročil, zato jo je nenehno širil in si ustvarjal vedno večji dobiček. Slovensko delavstvo o katerem se je tako »pohvalno« izražal, pa je brezobzirno izkoriščal. Nezaščiteni delavci so morali delati od šeste ure zjutraj do osemnajste ure zvečer. Samo opoldne so imeli uro časa za kosilo, če se je to lahko tako imenovalo in za odmor. Kapitalistično izkoriščanje delavstva spada v najbolj surov, brezčuten in nečloveški način izkoriščanja človeka po človeku, ki ga kapitalistični sistem lahko zmore, ne da bi bile pri tem ohranjene njegove koristi. Westen je v svoji tovarni zaposloval moške in ženske ter otroke. Plačeval jih je po eno do dve kroni na dan. Medtem ko je njegovo bogastvo iz dneva v dan naraščalo, so okrog tovarne životalili njegovi delavci s svojimi družinami, ki so bile izčrpane in sestradane. Zlasti neusmiljeno in nečloveško je izkoriščal otroke, ki so čestokrat opravljali pretežka dela.

Nemški kapitalist je zlasti okrutno izkoriščal otroke, ki so mnogokrat opravljali dela, ki so bila še za odraslega človeka dokaj težka. Lastnika pa to ni motilo, kajti če bi opravljali taka dela odrasli ljudje, bi ga to stalo mnogo več, otroci pa so dela opravili skoraj zastonj.

Če otroci niso dolgo vzdržali napornega dela, jih je enostavno nagljal in zaposlil druge, ki so lačni kruha vedno čakali na zaposlitev pred tovarno. Tako se je godilo tudi odraslim delavcem in delavkam. Če je nagljal iz tovarne deset delavcev, jih je čakalo na zaposlitev pred tovarno desetkrat več.

Delovne sile je bilo v takratnih časih na pretek in Westen je kot brezčuten nemški kapitalist vedel, kako je treba ravnati. V takih pogojih se tudi nihče izmed delavcev ni upal zoperstaviti takemu nečloveškemu ravnanju tujega gospoda, kajti bojazn, da bi ga odpustili in bi bil tako še ob svoj boren zaslužek, je bila prevelika. Delavstvo je bilo takrat še šibko v svoji razredni zavesti in bilo je tudi brez svoje razredne organizacije.

STAVKA LAČNIH DELAVCEV

Po dveh letih obratovanja tovarne so se razmere delavstva tako poslabšale, da so se odločili za stavko. Lačni delavci niso mogli več opravljati napornega dela pod priganjstvom nemških mojstrov in predelavcev. Februarja 1896 so prenehali delati. To je bila spontana stavka, njen organizator pa je bila lakota, ki je strnila delavce v enoten nastop. Ta mezdna stavka je bila prva te vrste v Celju.

Delavci so postavili kapitalističnemu mogotcu zahtevo po zvišanju mezd. Svojo zahtevo so jasno utemeljili, da ne zaslužijo niti sami za svojo hrano, kaj še za prehranjevanje družine in

druge družinske potrebe. Toda Westen se je čutil močan. Ni mu bilo mar, če so njegovi delavci lačni, saj je pred tovarno čakala gruča drugih, ki jih bo sprejel na delo in jih prav tako ali pa še huje izokriščal kot je dosedanje. Delavci s stavko niso uspeli in niso imeli pri tem nobene podpore oblasti ali od koderkoli. Bili so prepuščeni na milost in nemilost tujemu nemškemu gosposdu, ki je prišel, da si nagrabi na slovenski zemlji bogastvo.

V času te prve mezdne stavke je delalo v tovarni 47 delavcev, od katerih je lastnik zaradi stavke odpustil 27 delavcev, mnogi od njih pa so zaradi nevdržnih razmer tudi sami zapustili tovarno in si iskali kruha drugod. Kakšne razmere so bile v takratnem času v tovarni nam mnogo pove naslednji podatek: ob začetku obratovanja leta 1894 je delalo v tovarni 14 delavcev, med letom pa je bil odpušen eden; v letu 1895 je bilo sprejetih na delo 28 delavcev, med letom pa je bil odpušen eden; leta 1896 je bilo sprejetih na delo 74, odpuščenih pa 68 delavcev in leta 1897 je bilo sprejetih na delo 99 delavcev, odpuščenih pa 64, tako da je bilo ob koncu tega leta zaposlenih v tovarni 82 delavcev.

Prva mezdna stavka delavcev je bila kratka in v takih razmerah ni mogla uspeti. Ta stavka pa je za delavsko gibanje v tovarni zelo značilna in pomembna. Bila je jasen znak prebujajoče se proletarske zavesti slovenskega delavca in je imela v sebi zarodke prihodnje enotnosti delavstva, ki se je v poznejših dogodkih tako jasno odražala.

Že leta 1897 je tovarna postala član srednjeevropskega kartela, ki se je prav kmalu razvil v evropski kartel. Na ta način je lastnik lahko brez nevarnosti konkurence diktiral cene na tržišču in večal svoj dobiček.

(Dalje prihodnjič)

KRIŽANKA

EMO CELJE	SREDOZ. PASTILI- NA	VRSTA KOSTANJA	SIN KRALJA AGAMEN- NOMA	ZVER IZ RODU MAČK	SOROD- NICA	PERZIJA	DOMAČE ŽENSKO IME	NAUK O LEPEM	KONEC POLOTOKA
BLAŽIL- NIK PRI AVTOMO- BILU									
KOMOLČAR BREZOBR. STREMUH									
ZAPORNIK									KUJILE- VNO DELO
DEL OBRABA				SIDRO					
NOČNO EKSPLO- ZIVO				EMO CELJE	POSTAVA	ETIOP. NASLOV GRŠKA ČRKA			
EMO CELJE	ID EST			SONJA DRAKSLER OBREŽJE			IVO MOJZER KIRURŠKI NOŽ		
EMO CELJE	POJEM V MATEMA- TIKI	DEBER GLAVNO MESTO KUBE							
SONJA HOČENAR			EVROPSKI POLOTOK NAHLA- DITEV						
IGRA S KARTAMI								SLOV. FILM	TEMA PRI ST. GRKIH
MENIČNO JAMSTVO					SINJSKA VITEŠKA IGRA TERMIN				
VRSTA POLŽA						JADRAN. OTOK MAKAR- SKA			
DALM. ŽENSKO IME				VRSTA METLE					
JADRAN. OTOK				SLOV. PISATELJ (Filip)					

Rešitev jubilejne nagradne križanke

Vodoravno: EV, mu, ar, Strmec, med, anketa, katoda, oda, kockar, liv, Nep, HR, virman, OV, Longmans, oje, kam, nasad, Damir, Saar, KI, neto, piškot, Colon, Bara, kan, nižava, zamorka, sankcija, AR, alegorika, Jona, ale, beseda, OD, Ella, stot, omelo, mlin, OA, Poe, JAT, široko, gibanica, namen, NAMA, Salazar, Alani, ena, liter, Isar, rojenica, jamar, Tara, Ivan, žep, Cu, Ilica, omara, avtor, Najada, Ate, resor, emana-cija, etatizem, Rina, era, Anet, mina, Ane, ovijalka, roleta, Rac, Masajka, dvorec.

Za pravilne rešitve jubilejne nagrane križanke je žreb določil naslednje nagrade:

1. Marjana Žerak — vhodna kontrola 200 din, 2. Lojzka Horvat — TOBI Bistrica 150 din, 3. Ljuba Leber — TOBI Bistrica 120 din, Anton Bornšek — kontrola 100 din, 5. Miran Ojsteršek — kotli 100 din, 6. Rafael Ajdnik — investicije 100 din, 7. Fanika Golob — kotrola 100 din, 8. Mirko Knez — posoda 100 din.

ZAHVALA

Po trudopolnem delu zapuščam kolektiv in svoje sodelavce in sodelavke v TOZD Radiatorji. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem za darilo, ki me bo vedno spominjalo nanje.

Vsem sodelavcem in sodelavkam želim mnogo osebne sreče, celotnemu kolektivu EMO pa mnogo uspehov.

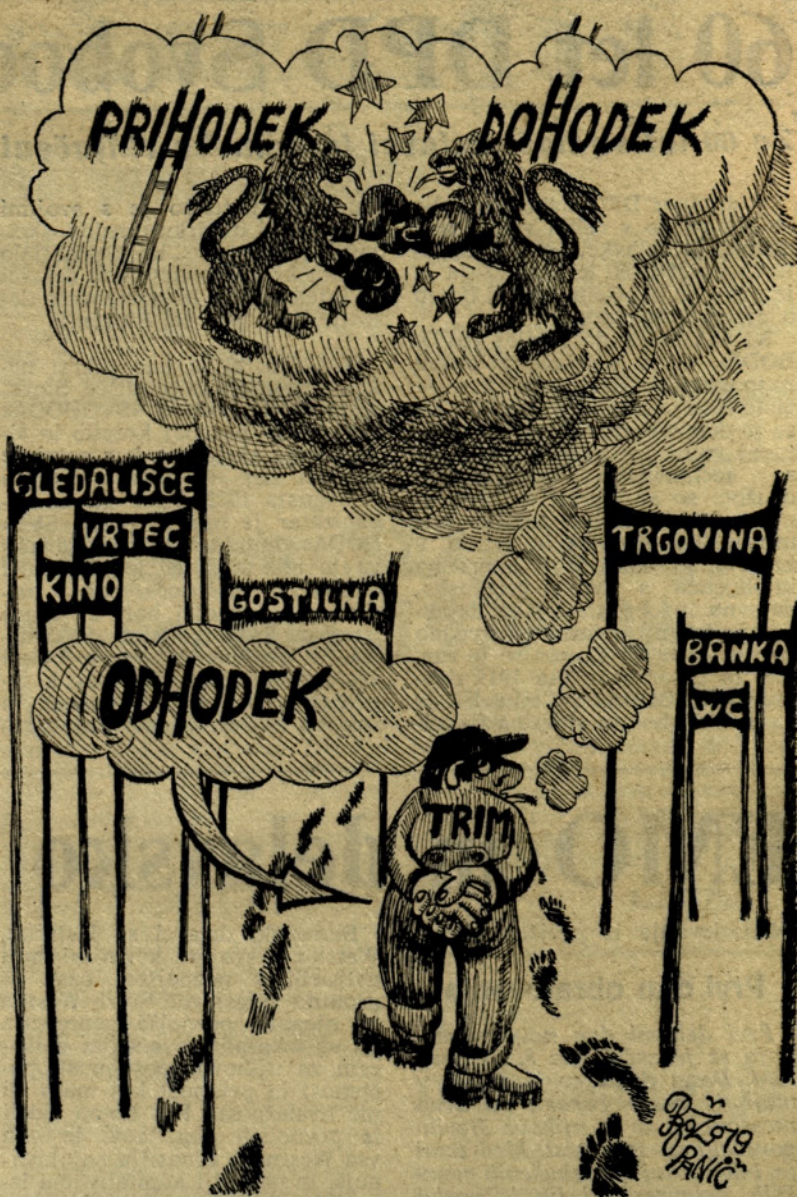
Gabrijel Šifer

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se prav iskreno zahvaljujem mojim sodelavcem in sodelavkam iz radiatorskega oddelka za tovariško pozornost in darilo, ki mi bo drag spomin nanje.

Njim in vsem delavcem in delavkam EMO želim veliko uspeha na delovnem mestu kot tudi v družinskem življenju.

Franc Vodeb

Lepo priznanje

O letošnjem tretjem tekmovanju kovinarjev Slovenije smo že poročali. Za uspešno organizacijo tekmovanja je dala svoj prispevek tudi naša delovna organizacija. Organizacijski odbor III. delovnega tekmovanja kovinarjev Slovenije je poslal delovni organizaciji EMO naslednje pismo:

Letošnje III. delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije, ki je potekalo od 6. do 8. septembra 1979 v Celju, se je uspešno končalo.

Organizacijski odbor vam ob zaključku izreka priznanje in zahvalo, saj ste tudi vi veliko doprinesli k uspešnemu zaključku tekmovanja, bodisi z vašo materialno ali moralno pomočjo oziroma z vašim bogatim znanjem, izkušnjami in osebno prizadevnostjo.

Se enkrat se vam za vašo vsestransko pomoč in uspešno sodelovanje zahvaljujemo in vas tovariško pozdravljamo.

Predsednik organizacijskega odbora:
Srečko MLINARIČ, I. r.

Sekretar organizacijskega odbora:
Marjan JRANKO, I. r.

Priznanja enake vsebine so prejeli tudi trije člani naše delovne skupnosti za veliko pomoč in prizadevnost pri organizaciji tekmovanja. To so Fric Kotnik, Slavko Adamič in Alojz Drogenik.

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj sem bila prijetno presenečena zaradi velike pozornosti mojih sodelavk in sodelavcev v skladišču gotovih izdelkov in se jim za tovariško pozornost ter lepo darilo, ki mi bo ostalo drag spomin nanje, prav iskreno zahvaljujem.

Vsem sodelavkam in sodelavcem v skladišču gotovih izdelkov in celotni delovni organizaciji EMO želim mnogo uspehov pri delu v tem jubilejnem letu.

Albina Mihovec

Emailjirec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO - Celje in ga prejema člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.
Glavni in odgovorni urednik: Emil Jejčič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 88, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in kličej AERO Celje